

NEKROLOGI

DR RENATA ROGOZIŃSKA-GOSZCZYŃSKA

Renata – nasza Koleżanka i Przyjaciółka zmarła nagle 3 maja 1996 roku. Przystępując do wyrażenia pożegnania, żalu rozstania, ale także do utrwalenia pamięci o Niej, Jej pracy i dorobku, nie można oprzeć się refleksji nad losem tego pokolenia. Urodzona we Lwowie, wychowanka Sióstr Sacré Coeur, żołnierz Armii Krajowej, córka jednego z dowódców obrony Lwowa, oficera straconego na nieludzkiej ziemi w czasie II wojny światowej, była Renata osobą dzielną. Związana z życiem na wsi najlepiej czuła się w terenie, co umożliwiały Jej badania wykopaliskowe, których przeprowadziła bardzo dużo, przeważnie samotnie zapadając na długie miesiące w często odległych miejscach. Ale była też nieocenioną towarzyszką i współorganizatorką dużych ekspedycji – na przykład Jej udział w pionierskich wyprawach w Lubaczowskie, czy mielenijnych badaniach w Stradowie.

Renata skończyła archeologię na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1952 r. i już w czasie studiów podjęła pracę w Muzeum Archeologicznym w Krakowie. Interesowała się zwłaszcza epoką brązu badając cmentarzyska kultury łużyckiej m.in. w Nagłowicach, Stradowie, Opatowie. W ramach prac ratowniczych odkryła w Pałecznicy ślady wczesno-brązowej kultury madziarowskiej, kultury trzcinieckiej oraz zbadała wczesnośredniowieczne cmentarzysko rządowe. W Majkowicach odkryła osadę kultury mierzanowickiej, trzcinieckiej, z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza.

W latach 1959 do 1964 prowadziła badania wykopaliskowe na jednym z największych cmentarzysk kurhanowych kultury trzcinieckiej w Guciowie w woj. zamojskim. Nie zdołała niestety dokończyć opracowania wyników tych badań, jednak owocem włożonego weń ogromnego wysiłku jest pozostawiona przez Nią obszerna dokumentacja obejmująca także liczne analizy specjalistyczne.

Jej więź z dawnymi kresami wschodnimi przejawiała się także w zainteresowaniu zabytkami z tych terenów, znajdującymi się w zbiorach krakowskiego Muzeum Archeologicznego. Opublikowała wyniki badań J. Bryka prowadzonych w 1931 r. na kurha-

nowym cmentarzysku kultury komarowskiej w Bukównie koło Tłumacza na zachodnim Podolu. Opracowała również materiały z przedwojennych badań T. Sulimirskiego na osadzie kultury wczesnomierzanowickiej w Majdanie Mokwińskim z południowego Polesia wydane wraz z B. Ginterem. Przyczyniło się to do ożywionych i serdecznych kontaktów Jej z prof. Sulimirskim.

Ważną rolę w zainteresowaniach Renaty zajmował Jej stosunek do zwierząt – otaczała “naszych mniejszych braci” wręcz franciszkańską opieką i przyjaźnią. Ale oprócz stosunku emocjonalnego posiadała Renata głęboką wiedzę o świecie zwierząt, co stało się impulsem do zajęcia się historią udomowienia niektórych gatunków. Ze względów rodzinnych w połowie lat 60-tych przeniosła się na Mazury, gdzie podjęła pracę w Zakładzie Hodowli Doświadczalnej Zwierząt PAN w Popielnie, co stworzyło szczególne warunki do badań nad pochodzeniem, udomowieniem i początkami chowu i hodowli zwierząt gospodarskich. Praca doktorska p.t. “Roz-

wój *Bos taurus* L. od neolitu do wczesnego średniowiecza” obroniona w roku 1978 na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu stanowiła część Jej rozległych studiów nad źródłami archeologicznymi t.j. kopalnymi materiałami kostnymi zwierzęcymi, wyobrażeniami plastycznymi zwierząt, z wykorzystaniem również sztuki starożytnej, przekazów pisanych oraz – porównawczo – danych etnograficznych na temat roli zwierząt domowych w rozwoju cywilizacyjnym starego świata.

Prof. Tadeusz Wiślański, który był Jej promotorem usilnie zabiegał o przygotowanie wraz z Autorką do druku tego dzieła, które ze względu na obfitość materiału porównawczego wymagało przeredagowania. Niestety przedwczesna śmierć Obojga przerwała i uniemożliwiła wydanie drukiem tej pracy.

Przyjaciele odchodzą zawsze za wcześnie.

Barbara Burchard